

Circulaire Bouweconomie

De Transitieagenda in uitvoering Recyclingsymposium

Prof.ir. Elphi Nelissen
Voorzitter Begeleidingsgroep CBE
Lid Taskforce Bouwagenda

TU Eindhoven
Decaan Bouwkunde
Hoogleraar Building Sustainability

We weten het

**DIT MOET
VERANDEREN**

grond

Circulaire Bouw Economie

In samenwerking met Bouwagenda

Circulaire Bouweconomie

Maakindustrie

Kunststoffen

Biomassa en Voedsel

Consumptiegoederen

Human Capital

Ontwerpkwaliteit

Digitalisering

Regels/maatregelen

Samenwerken

Cluster Infra

Cluster Woningbouw

Cluster Utiliteitsbouw

Cluster Lokaal

Ambitie: Compleet Circulaire bouw in 2050

De Bouw: een van de 5 pijlers in het Rijksbrede programma “Nederland Circulair in 2050”.

Verantwoordelijk voor:

- 50% van het grondstoffenverbruik
- 40% van het energieverbruik
- 30% van het waterverbruik
- 35% van de CO₂-uitstoot

Ambitie in 2050: 100% circulaire bouwconomie

De definitie

De Circulaire Bouweconomie betekent bouwen, gebruiken en hergebruiken van gebouwen, gebieden en infrastructuur, zonder:

- natuurlijke hulpbronnen onnodig uit te putten,
- de leefomgeving te vervuilen en
- ecosystemen aan te tasten,

op een wijze die economisch verantwoord is en bijdraagt aan welzijn van mens en dier. Hier en daar, nu en later.

Drie aanverwante begrippen

Strategie naar de Top

Volgorde, maar geen dogma,
elke keer weer doorlopen:

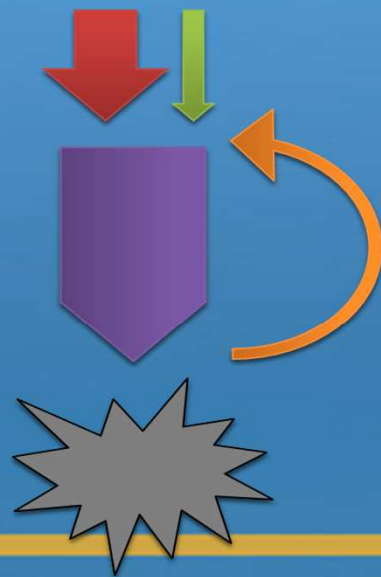
1. Beperken vraag
2. Gebruik eindeloze bronnen
3. Efficiënt gebruik eindige bronnen

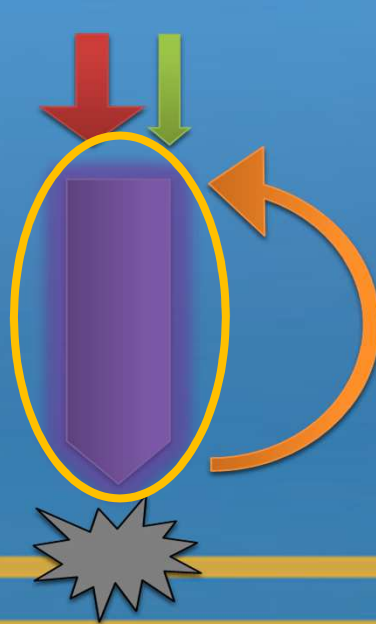

Naar 100% circulair: 3 stappen strategie

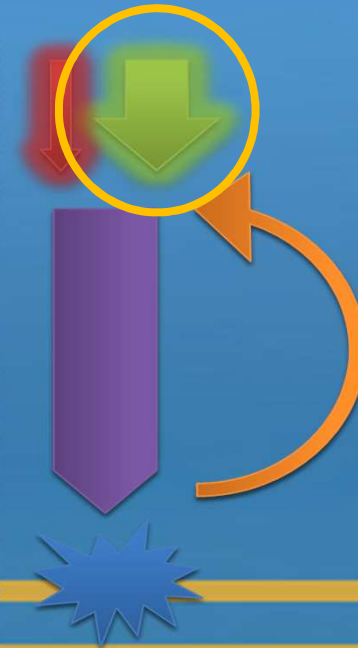
0. Nul situatie

1. Efficiënte inzet

2. Duurzame inzet

3. Herbruikbare inzet

2018 – 2023

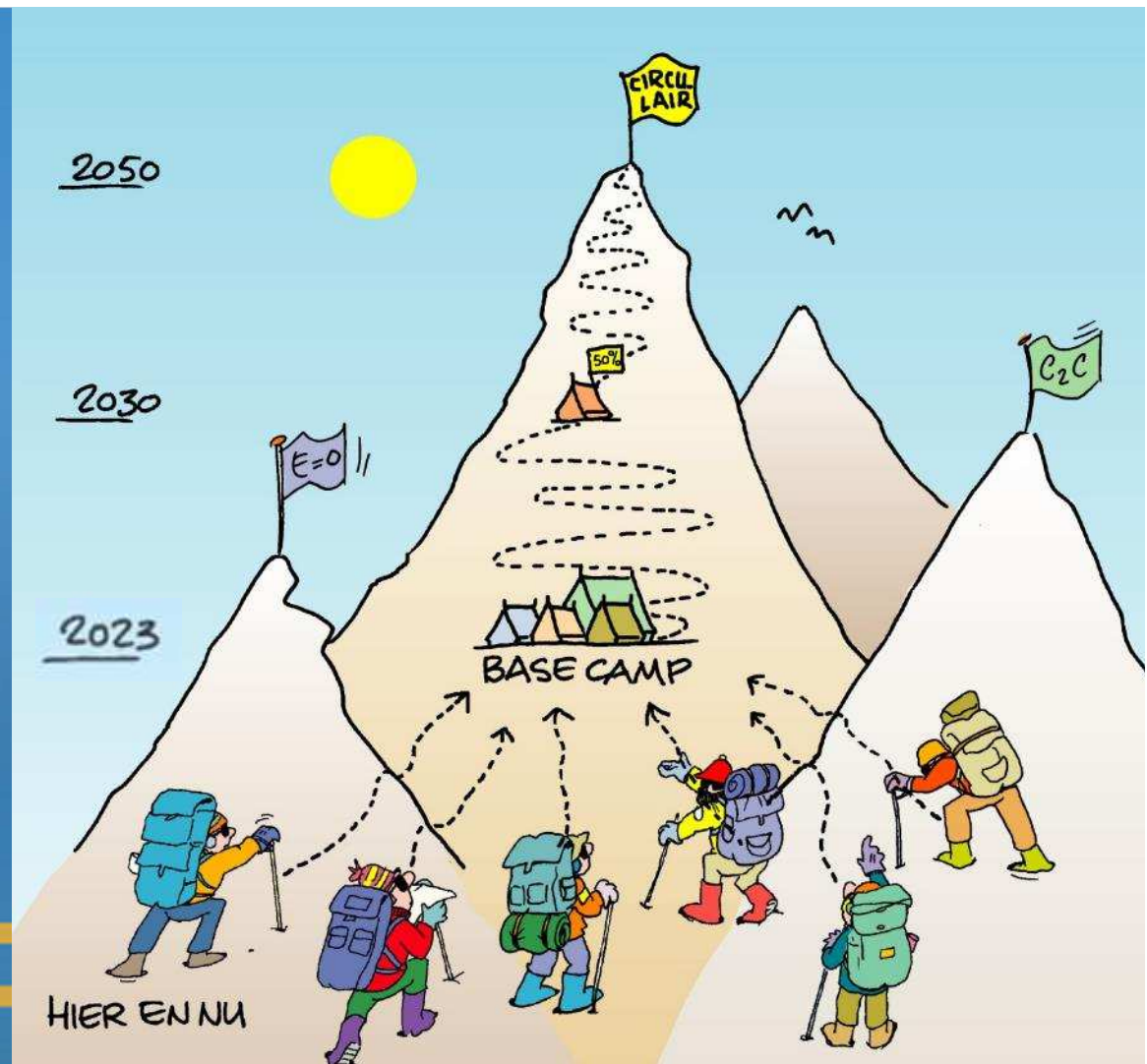
Inrichten basecamp

2030

Halverwege de top

2050

NL Circulair bereikt

Van knel- naar speerpunten

To do voor 2023:

1. Ontwikkel vraag, aanbod én markt
2. Hoe circulariteit concreet te meten
3. Wet en regelgeving die niet knelt, wel stimuleert
4. Creëren van kennis en bewustwording.

Belangrijkste Acties

Alle overheidsaanbestedingen circulair in 2030

In aanloop daartoe zullen vanaf 2023 zullen alle uitvragen van de overheid circulair zijn.

Aanpak reductie CO₂-uitstoot in de bouw

50 % minder CO₂-verbruik in de bouw in 2030 en 100% reductie in 2050.

Uiterlijk in 2020 besluit over verplicht materialenpaspoort

Uiterlijk in 2020 besluiten we over een systematiek die inzicht geeft in materialen en grondstoffen, bijvoorbeeld met een materialen-paspoort.

Subsidie voor circulaire business- en verdienmodellen

Tijdelijke, financiële ondersteuning voor circulaire business- en verdienmodellen.

Doorontwikkeling uniforme meetmethode voor circulariteit

We verkennen de meerwaarde van een uniforme, eenduidige meetmethodiek in projecten en pilots.

Circulariteit verwerken in overheidsnormen bouw

De overheid start in 2018 een programma dat hier nader onderzoek naar doet en experimenten entameert.

Internationale positionering en samenwerking

Nederland werkt met buurlanden aan een Noordwest-Europese circulaire bouweconomie.

Circulair bouwen integraal onderdeel van onderwijs in 2021

In 2021 is er op alle onderwijsniveaus en -richtingen aandacht voor circulair bouwen.

Oprichten kennisinstituut circulair bouwen

Leidende principes hierbij zijn 'lerend evolueren' en 'netwerkgestuurd handelen'. BTIC!

Drie voorbeelden uit mijn omgeving

1. Minder beton door
3D printen brug

2. Voetbrug van bio composieten

3. Upgrading Hoofdgebouw Tu/e

De Uitvoering

Kabinetsreactie 29 juni.

Het Rijk is met lijst van concrete inzet gekomen. Ook de opstellers van het grondstoffenakkoord komen met inzet.

Er gebeurt al veel in de markt

Vanuit de Bouwagenda inventariseren we alle acties en initiatieven die een bijdrage leveren aan de doelen van de Transitieagenda CBE.

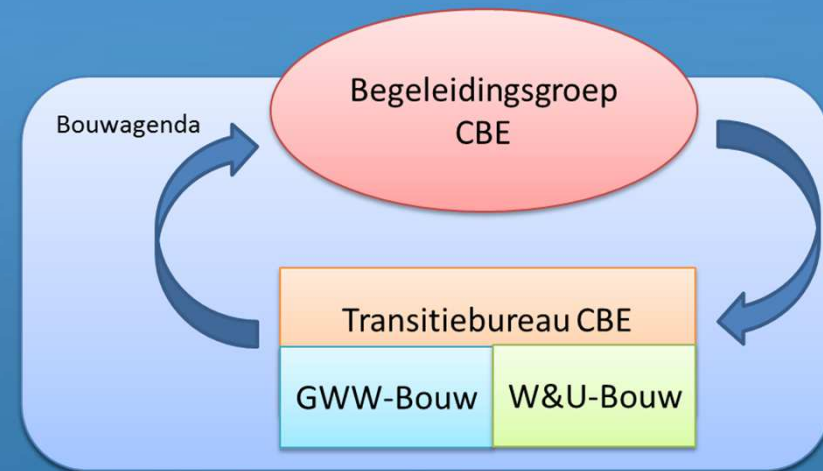
Uitvoeringsprogramma CBE

De Bouwagenda is het platform waar de coördinatie voor het opstellen en de uitvoering van het uitvoeringsprogramma plaatsvindt.

De Organisatie

Begeleidingsgroep en Transitiebureau onder de vlag van de Bouwagenda

- Transitiebureau CBE is verantwoordelijk voor de regie op de uitvoering
- Begeleidingsgroep geeft een reflectie op de uitvoering en de resultaten
- Sturings- of bijsturing gebeurt in overleg met de BZK en I&W en de Taskforce.

Een initiatief vanuit de Bouwagenda - BTIC

Bouw Techniek en Innovatiecentrum

Ministeries van EZK, BZK en IenW,
TNO, 4 TU.Bouw, Vereniging Hogescholen,
N.Lingenieurs, UNETO-VNI en Bouwend
Nederland

Een Programmaliijn:
Circulaire Bouweconomie

Er zijn al heel veel initiatieven – Op 8 november gepresenteerd

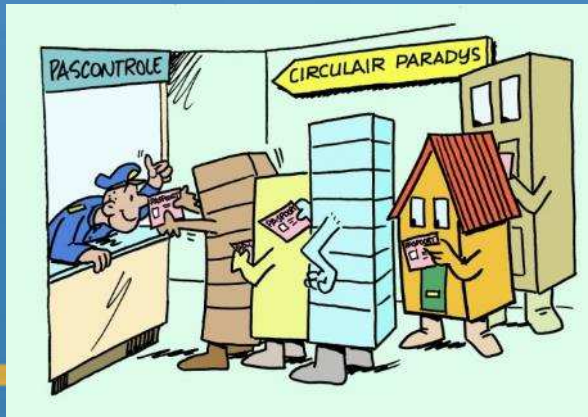
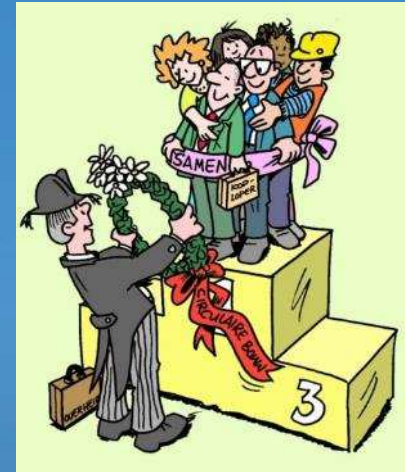

de Bouwagenda inventariseert
al deze acties en initiatieven

en blijft dat doen!

Ga naar:
www.debouwagenda.com
en meld ze aan!

Hartelijk
dank
voor uw
aandacht

Heeft u nog vragen?

**Hartelijk
dank
voor uw
aandacht**